

D 32/03

Revisorsnämnden (RN) har mottagit en anmälan avseende auktoriserade revisorn A-son.

Av handlingarna i ärendet framgår bl.a. följande. A-son, som är verksam inom Z Revisionsbyrå, har varit vald revisor i en kyrklig samfällighet. Revisionsuppdraget föregicks av ett anbudsförfarande, vid vilket A-son för revisionsbyråns räkning undertecknade följande anbud som är daterat den 11 december 2001: "Vi offererar revision av [samfälligheten], räkenskapsåren 2002–2005, till ett totalt pris, inklusive resekostnader, om 18 000 kr plus moms/år. För konsultativa insatser debiteras 890 kr plus moms/timme." Revisionsuppdraget har numera upphört, sedan det uppstått meningsskiljaktigheter mellan anmälaren och A-son rörande bl.a. vilka tjänster som skulle anses ingå i det avtalade arvodet.

A-son har yttrat sig i ärendet och anfört bl.a. följande. Det lämnade anbudet avser en hel mandatperiod. Väsentliga förutsättningar för revision inom en kyrklig samfällighet ändras normalt endast "mellan" mandatperioderna vid så kallade pastoratsregleringar. Under en mandatperiod är samfällighetens verksamhetsvolym och intäkter i allt väsentligt konstanta. Av handlingarna i ärendet torde det framgå att fastprisarvodet inte har haft någon negativ inverkan på revisionsarbetet. Anmälaren har heller inte gjort gällande att fastprisarvodet skulle ha medfört några negativa konsekvenser. Samfälligheten har, på eget initiativ, entledigat mig från revisionsuppdraget. Enligt min uppfattning har fastprisavtalet med samfälligheten stärkt revisionen. Hade jag åtagit mig uppdraget på löpande räkning hade samfälligheten när som helst kunnat entlediga mig utan skadeståndsskyldighet. Genom fastprisavtalet riskerar samfälligheten ett skadeståndsanspråk på grund av avtalsbrott. Skulle Revisorsnämnden meddela mig påföljd utvidgas fastprisförbudet till att även omfatta revision av organisationer som inte bedriver kommersiell verksamhet. Enligt min uppfattning låter sig partipolitiskt aktiva, auktoriserade och godkända revisorer, till symboliska och fasta arvoden utses att revidera kommuner, kommunalägda aktiebolag, stiftelser och enheter inom Svenska kyrkan. Även revisorer som inte är partipolitiskt aktiva låter sig, mot symboliska arvoden, utses att revidera andra trossamfund, ideella föreningar, ekonomiska föreningar och bostadsrättsföreningar. Då inställer sig frågan om det är bättre att åta sig ett revisionsuppdrag mot ett symboliskt arvode än, som i mitt fall, åta sig ett uppdrag till fast pris. Uppdrag som arvoderas symboliskt betraktas i många fall som förtroendeuppdrag. De reservationer som enligt gällande tillsynspraxis förekommer i samband med anbudsgivning består ofta av standardtexter och anbudsgivarna har inga avsikter att åberopa reservationerna och yrka på högre ersättning, oavsett hur revisionsarbetet utvecklar sig. Förbudet mot fastprisanbud stärker inte revisionen. Såvitt jag vet har det inte i något tillsynsärende visats att otillräckliga revisionsinsatser berott på fastprisarvodering av revisorn. Tillsynspraxis bör ändras och revisorer bör ges möjlighet att lämna fastprisanbud – utan standardtextreservationer.

RN gör följande bedömning.

Revisorslagen (2001:883) trädde i kraft den 1 januari 2002, då lagen (1995:528) om revisorer upphörde att gälla. Enligt punkt 3 i övergångsbestämmelserna till den nya lagen skall en fråga om discipliningripande mot en revisor på grund av en åtgärd eller underlåtenhet före lagens ikraftträdande prövas enligt äldre bestämmelser, om inte en prövning enligt de nya bestämmelserna är förmånligare för revisorn. Med stöd härav tillämpar RN i förevarande fall de äldre bestämmelserna.

Enligt uttalanden från Kommerskollegium, som fram till den 1 juli 1995 ansvarade för tillsynen av revisorer, får ett anbud att utföra revision inte innehålla fasta takpriser utan reservation för att priset kan stiga om förutsättningarna för revisionen ändras. Skälet härtill är att en revisor inte får försätta sig i en sådan situation att han tvingas välja mellan att själv bekosta revisionsinsatser som inte kunde förutses då offerten lämnades eller att inte genomföra erforderliga granskningar. RN har sedermera fastställt denna praxis, se RN:s beslut den 28 mars 1996 i ärende dnr 169-96 (D 4/96 i nämndens praxissamling).

Genom sitt anbudsförfarande har A-son betingat sig ett fast arvode för revisionen. Det är vidare klarlagt att anbudet inte innehållit någon reservation. A-son har – som RN har uppfattat honom – gjort gällande att ovannämnda praxis endast är tillämplig i förhållande till revisionsklienter som bedriver kommersiell verksamhet. Enligt RN:s mening har det dock ingen betydelse i sig att ovan angivna avgörande har avsett kommersiell verksamhet. Skälen för ett förbud mot fast takpris utan reservationer gör sig lika starkt gällande oavsett revisionsklientens associationsrättsliga form och oavsett om klienten bedriver kommersiell eller ideell verksamhet. Beträffande A-sons påpekande om förekomsten av symboliska arvoden för revisionsuppdrag, konstaterar RN att nu inte är fråga om något symboliskt arvode. Tvärtom framgår det av handlingarna i ärendet att meningsskiljaktigheter mellan anmälaren och A-son rört just arvodet, låt vara inte dess storlek men väl vilka tjänster som skulle anses ingå i detsamma. Mot denna bakgrund saknas det anledning att i förevarande ärende närmare gå in på frågan om symboliskt arvode. Sammanfattningsvis finner RN att A-son genom att lämna ett anbud till fast takpris utan reservationer har agerat i strid mot en sedan lång tid tillbaka gällande tillsynspraxis. Han har därmed åsidosatt sina skyldigheter som revisor. Vad han i övrigt anfört medför inte annan bedömning.

Med stöd av 22 § andra stycket lagen (1995:528) om revisorer meddelar RN A-son erinran.

Ärendet har avgjorts av RN. I beslutet har deltagit RN:s ordförande Elisabeth Palm, hovrättspresidenten Gunnel Wennberg, vice ordförande, auktoriserade revisorn Ulla Nordin Buisman, skattedirektören Marie Carlsson, enhetschefen Eva Ekström, godkände revisorn Klas-Erik Hjorth, utredningssekreteraren Jan-Erik Moreau, professorn Claes Norberg samt skattejuristen Kerstin Nyquist. Vid ärendets slutliga handläggning har i övrigt närvarit direktören Peter Strömberg, chefsjuristen Per Eskilsson samt avdelningsdirektören Helene Agélii som föredragit ärendet.